

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v uravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inšeratom po dogovoru

PONEDELJSKI SLOVENEČ

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050 in 2996 — Rokopisi se ne vračajo

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6
Poštni ček, račun, Ljubljana 15.179.
Telefon št. 2549

Rothermere - madjarski kralj?

Zakaj podpira časopisni kralj revizionistično kampanjo

Budimpešta, 1. jan.

V nekaj dneh izide na svetlo zanimiva knjiga, ki jo je izdal dr. Schiller, bivši zasebni tajnik staroste madjarskih časnika Rakocsi, ki je umrl pred petimi leti. Knjiga je polna prezanimivih odkritij o delikatnih poglavjih bližnje madjarske preteklosti, tako da sodijo, da bo najbrž zaplenjena. Med drugim obravnava knjiga tudi zadevo iz jeseni leta 1929, ko so znanemu časopisnemu kralju lordu Rothermeru ponudili madjarsko krono. Tedaj je bil Rakocsi s svojim zasebnim tajnikom v Angliji in se je deset dni mudil na Rothermerjevem posestvu v Dornocku. Rakocsi in Rothermere sta imela tedaj vsak dan zaupne pogovore med štirimi očmi. Zadnji dan so bili k razgovoru po-

vabljeni tudi Lederer, glavni urednik Rothermerjevih listov in zasebna tajnika obeh mož. V razgovoru so naposled prišli do delikatnega vprašanja o madjarski kraljevski kroni. Rakocsi je nastopil proti vpostavitvi Habsburžanov, ker bi velesile takoj posegle vmes.

Neposredno pred slovesom pa je naslovil Rakocsi na časopisnega kralja sledeče vprašanje: »Stavil vam bom vprašanje, ki vam najbrž še ni prišlo na misel. Jaz pa moram priti v vseh stvarih na jasno. Če bi Madjarska volila svojega kralja in bi vas zadela izvolitev, ali bi sprejeli?« Po večminutnem molku je Rothermere dejal: »I say yes!« (Jaz pravim da!)

Rakocsi se je nato odpeljal v Rim, kjer je

imel važne razgovore z Mussolinijem in načel ob tej priliki tudi vprašanje madjarske kroue. Proti Habsburžanom je Mussolini izrazil tehtne pomisleke. Nato mu je Rakocsi omenil Rothermera in mu orisal svoj razgovor z njim. Povedal mu je tudi, da ga je Rothermere izrecno vprašal, ali ga bo Mussolini simpatično sprejel. Mussolini je na to odvrnil: »Simpatično, simpatično!«

Zanimivo je med drugim tudi Rothermerovo mnenje o Bethlenu, ki je bil tedaj na vladi. Rothermere je bil izvrstno informiran o finančnem položaju Madjarske in žžil, da so madjarske finance obupne, četudi on ne pusti svojim listom o tem pisati, da ne bi deželi škodoval. Bethlenu ni prekoval več kakor dve leti

Masaryk obolel.

Predsednik češkoslovaške republike Tomaž Masaryk je obolel na hripi. Predsednik je star že 82 let, zato bi mu bolezen utegnila biti nevarna. Stanje častiljivega bolnika je zadovoljivo.

Praga, 1. januarja. AA. Zdravstveno stanje predsednika češkoslovaške republike Masaryka se je znatno popravilo. Predsednik republike je ostal skoraj ves včerajšnji dan izven postelje. Danes zaradi svoje bolezn ni sprejemal običajnih novoletnih čestitk. Predsednik senata in predsednik zbornice, dalje starostni doyen in minister za narodno brambo so predsedniku republike čestitali k novemu letu pismeno.

Nopočilo je sveto leto

Kakor poročajo iz Rima, bo sv. oče ob priliki praznovanja 1900-letnice Kristusove smrti in proglasitve leta 1933 za sveto, izdal posebno encikliko, ki bo v glavnem imela tole vsebino: Sv. oče bo pozval vse vernike, naj se izkažejo vredne tega izrednega jubileja s tem, da delajo za utrditev vere in krščansko obnovo družbe ter pomirjenje narodov, ki naj jim vlada pravica. Ni še znano, ali bodo deležni popolnega odpusta samo romarji v Rim ali tudi drugi, ki bodo opravili pobožnost doma. Posebnih odpuvkov bodo deležni tudi tisti, ki bodo letos romali v Jeruzalem, da bi molili na sv. kraju.

Ker je z lateransko pogodbo prišlo do sprave med Cerkvijo in državo, je verjetno, da se bodo cerkveni obredi vršili z izredno slovesnostjo in da se obnovijo stare ceremonije, ki so bile 1870 po zasedbi Rima od strani italijanskih čet ukinjene. Za sveto leto se po dosedanjem običaju proglasi samo vsako 25. leto. Letos je sv. oče naredil izjemo, in sicer prav radi tega, ker poteče 1900 let po Kristusovi smrti. Verjetno je, da bo sv. oče zopet odprl vrata sv. Petra ali »sveta vrata«, kakor jih imenujejo. Ta vrata so bila odprta leta 1800 in potem še 1825. Ker so leta 1849 francoske čete zasedle Rim in je sv. oče moral bežati v Gaeto, ni bilo leta 1850 proglašeno za sveto. Leta 1875 so vse zunanje slovesnosti opustili, ker je papež postal po zasedbi Rima jetnik. Vrata so odprli ob priliki jubileja 1900 pod Leonom XIII., leta 1925 pa jih je odprl Pij XI. Verjetno je, da bo sv. oče sedaj ta obred ponovil.

Nove carine v Belgiji

Bruselj, 1. jan. AA. Včeraj je stopil v veljavo novi zakon o carinah in trošarinah. Vlada računa, da bo mogla na podlagi tega zakona in njegovega donosa pospešiti finančno obnovo Belgije. Vlada je pri sestavi zakona strogo varovala določbe Ouchyske konvencije, ki preprečujejo zaščitne carine. Nove belgijske carine so samo fiskalnega značaja in se nanašajo samo na živila, ki jih v Belgiji ne pridelujejo, kakor na čaj, kavo, kakao itd.

Pirc vodi v Hastingsu

V Hastingsu se je pred nekaj dnevi začel tradicionalni božični šahovski turnir, ki se vrši vsako leto. Od jugoslovanskih šahovskih mojstrov se ga udeležuje znani nadarjeni slovenski šahist Vasilja Pirc. Od drugih mojstrov navajamo češkoslovaškega mojstra Flohra, Sultan-Khana, sir Thomasa, gđe. Menškovo itd. Do sedaj so odigrali tri kolese. Vodi Pirc, ki je dobil doslej vse tri partije s 3 točkami pred Flohrom, ki ima 2 točki in pol.

Velik hotel zgorel

Newyork, 1. jan. tg. Hotel Lifton House nad Niagarskimi slapovi, kjer se posebno poleti zbirajo ameriški novoporočenci, je popolnoma pogorel preteklo noč. Hotel je pozimi navadno zaprt. Škoda znaša več kot pol milijona dolarjev.

Finančna pomoč Avstriji

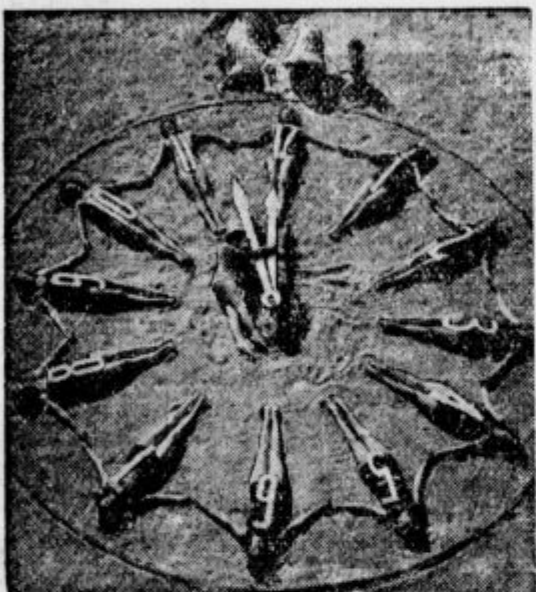
Pariz, 1. jan. tg. Francoska vlada je pri tajništvu Zveze narodov v Zenevi predložila ratifikacijsko listino za lozanski protokol o avstrijski finančni pomoči. Ker so sedaj vse države ratificirale ta protokol, stopi s tem protokol v veljavo.

ZA FINANČNO OBNOVO ROMUNIJE

Bukarešta, 1. januarja. AA. Snoči se je vrnil v Bukarešto minister za trgovino in industrijo Lugasano, ki se nekaj časa mudil v Zenevi, in se tamkaj posvetoje o pogajanjih, ki se bodo pričela januarja meseca med romunsko vlado in finančnim odborom Društva narodov o tehnični podpori Društva narodov za finančno obnovo Romunije. Minister Lugasano se bo vrnil v Zenevo, ko se tamkaj sestane finančni odbor Društva narodov.

Dunajska vremenska napoved. Nekoliko topleje, sicer pa ne bo nobene bistvene spremembe vremena.

V Silvestrovi noči... so se v Parizu zabavali — v Berlinu pa klali

Američanke so takole pozdravile začetek novega leta, kakor nam kaže ta slika. Napravile so na pesku živo uro, na kateri vsaka girl predstavlja številko posameznih ur. Pač znamenje, da je v Ameriki še precej denarja in razkošja, da se mladim gospodičnam ljubi uganjati take šale.

Berlin, 1. jan. tg. Silvestrova noč je bila v Berlinu zopet zelo krvava. V raznih delih mesta je prišlo do spopadov med političnimi nasprotniki in do streljanja. Ubiti se bili trije ljudje na prav bestialen način, med njimi neka ženska in 16-letni deček. Razen tega pa je bilo pri raznih drugih pretepih hudo ranjenih 6 oseb, dočim številko lahko ranjenih niti še ni znano. Kmalu po polnoči so v Utrechter Strasse komunisti napadli 16-letnega Walterja Magnitza in ga z noži tako hudo ranili, da je takoj potem, ko so ga prepeljali v bolnišnico, umrl. Ko je prišla policija, je našla samo še pet oseb, katere je v svrhu zaslišanja takoj odvedla s seboj. Radi tega napada je policija preiskala razne lokale, v katerih se shajajo komunisti in narodni socialisti. Pri tej priliki je aretirala policija dva narodna socialisti, ki sta se

upirala temu, da bi policija preiskala lokal. Drugo politično krvavo dejanje se je zgodilo v jutranjih urah na Heinrichsplatzu, kjer so sunili nekega komunisti z nožem v srce. Priče so dokazovale, da je zločin storil eden izmed narodnih socialistov, ki so prenočevali v delavskem taborišču na sportnem prostoru v Lichtenrade. Policija je pri preiskavi taborišča prišla 25 narodnih socialistov. Okoli 7 zjutraj pa je neki narodni socialist v Ackerstrasse kar mimogrede na kolesu vzklikajoč »Heil Hitler!« ustrelil 37-letno Marjo Künster. Zena je bila takoj mrtva.

Berlin, 1. jan. tg. Pri vseh treh umorih policija do sedaj ni mogla najti ubijalcev. Tudi sicer je prišlo v Silvestrovi noči do raznih političnih spopadov, pri katerih je bilo nekoliko oseb hudo ranjenih, še več pa lahko ranjenih. V glavnem so se spopadli med seboj pristaši narodnih socialistov in komunistov. Narodnosocialistični člani napadalnih oddelkov so napadli tudi nekega člana Reichsbannerja in ga ranili tako, da so ga morali prepeljati v bolnišnico. Pri vseh teh spopadih je večinoma policija prišla prepozno. Večji nastop policije je bil potreben proti komunističnim demonstrantom na Aleksandrovim trgu in proti narodnim socialistom na Kolbergstrasse. Razen takih političnih spopadov pa je prišlo še na treh krajih do krvavih obračunov med privatniki.

HINDENBURGOVA NOVOLETNA ŽELJA

Berlin, 1. januarja. AA. Predsednik republike Hindenburg je danes sprejel člane nemške državne vlade, ki so mu čestitali novo leto. Hindenburg se je za čestitke zahvalil z željo, naj bi novo leto prineslo Nemčiji njeno vojaško ravnopravnost.

Pariz, 1. jan. tg. Silvestrova noč so v Parizu praznovali prav zabavno. Bila je takorekoč druga božična noč. V nasprotju z Berlinom so se v Parizu poslovili od starega leta z neštevilnimi zabavami. Predsednik republike Lebrun je danes dopoldne sprejemal čestitke in vrnil popoldne nekatere obiske. Prebivalstvo se zabava največ s karikaturnimi finančnega ministra Chérona, o katerem kažejo slike, kako ponoči v spanju odkriva svoje načrte, odnosno ga slikajo na odru v spodnji obleki s čipkami, ko skrbi za državne prejemke. Listi o preteklem letu ne pišejo posebno sentimentalno. Smatra se za dober pomen, da je bila borza zadnji dan preteklega leta izredno čvrsta. Trgovci so imeli o božiču in ob novem letu izvrstne kupčije.

Novoletni sprejem pri franc. poslaniku

Beograd, 1. jan. I. Zvest tradiciji francoske diplomacije je danes poslanik na našem dvoru g. Naggiar priredil v poslaništvu sprejem za francoske državljane kakor tudi za prijatelje francoskega naroda. Poslanik je imel kratek nagovor, v katerem se je najprej vsem prisotnim toplo zahvalil za čestitke, nato pa je izvajal med drugim sledeče:

»Leto preizkušnje je preteklo. Bilo je težko za vse narode, velike in male. Francija je v njem zabeležila razen krize, ki se ji je hkrati in odločno uprla, še težko izgubo dveh svojih odličnih voditeljev g. Aristida Brianda, katerega ime je bilo neločljivo zvezano z organizacijo svetovnega miru, in državnega predsednika g. Doumerja, moža polnega modrosti in izkušnje, dobrega patrioti in družinskega očeta, katerega je vse spoštovalo radi njegovih vrlin. Pod visoko upravo predsednika Lebruna Francija živi dalje. Ni dosti

roči, da Francija želi miru: ona vlaga v ta namen vse svoje materialne in moralne sile, prepričana, da jo bodo razumeli vsi, ki jim je mir največja dobrina.«

Na koncu svojega govora je izrekel g. poslanik tople novoletne čestitke vsem prisotnim in želje za nadaljnji kakor doslej intimni razvoj med Francijo in Jugoslavijo.

V imenu »Slovenec« je za Novo leto čestital francoskemu poslaniku Vaš dopisnik, za kar se mu je g. poslanik, izredno vzradoščen nad to pažnjo Vašega lista, toplo zahvalil.

Kraljev dar za belgrajske reveže

Beograd, 1. jan. I. Uprava dvora je včeraj po kraljevem naročilu izročila belgrajski občini 100 tisoč dinarjev kot dar kralja belgrajskim revežem za božične praznike.

Potres v Južni Atriji

Johannesburg, 1. januarja. AA. Včeraj je bil v Johannesburgu potres. Potresni sunki so se večkrat ponovili. Prebivalstva se je polastila velika panika. Observatorij računa, da je središče potresa oddaljeno od mesta kakih 500 km. Prvi sunki so trajali kakih 10 minut. Izvedenci trdijo, da je bil to najmočnejši potres po letu 1912.

KITAJCI SE PRIPRAVLJAJO

Tokio, 1. januarja. AA. Po poročilih iz Pekinga pošilja Cansuelliang močne vojaške oddelke v pokrajino Jehol. Politični svet v Pekingu pa je sklenil staviti maršalu 300.000 mož na razpolago za primer, da bodo kitajske čete trele na združeno mandžursko-japonsko vojsko. Tokijski krogi tem vestem ne pripisujejo posebne važnosti, češ, da gre za politično propagando kitajskih oblastev, namenjeno notranji pomiritvi Kitajske.

Nemških zahtev ni konca

Pariz, 1. jan. Z. Kongres Lige za človeške in državljanske pravice je imel kot glavno točko na dnevnem redu razpravo o miru. Kot prvi je govoril predsednik Lige Viktor Basch, ki je v svojem govoru izjavil, da verzajska pogodba v ničemer ne izključuje svojih odredb. Zeneva ni bila upravičena poklicati Nemčijo v svoje članstvo, ne da bi to storila v hotenju odstraniti vse odredbe mirovniških pogodb, ki ponižujejo Nemčijo. Basch je posebno napadel čl. 231 verzajske mirovne pogodbe. Po razpravi o vprašanju razorožitve in teritorialni klavzuli mirovne pogodbe o priznavanju Gdanskega k Poljski, je bila sprejeta resolucija, v kateri se smatrajo mnoge odredbe raznih pogodb kot neupravičene. V resoluciji se živo naglašalo, da je treba Nemcem vrniti njihove kolonije in končno se resolucija izjavlja za popolno pravico Avstrije realizirati Anschluss.

Kaj bo z Gandijem?

Bombay, 1. jan. Z. V vladnih krogih demantirajo vesti iz Londona, po katerih bo Gandi izpuščen iz zapor. Govori se, da je državni tajnik za Indijo Samuel Hoare priporočal vladi, naj izpusti Gandija. Vendar je to odvisno od pogojev, ki jih je stavil vodja indijskega gibanja.

Nova politika na Irskem

London, 1. januarja. AA. Po vesteh iz Dublina si irski politični krogi prizadevajo ustvariti novo strankarsko koalicijo, ki naj bi zastopala politiko lojalnosti in treznosti napram Angliji. Koalicija bo skušala strogostmi Devalera in njegovo nepreračunljivo in za Irsko škodljivo politiko. V to koalicijo bodo stopili bivši predsednik irske republike Cosgrave, delavska stranka in razni neodvisni poslanci. Dublinski župan je izjavil, da bi ta koalicija dosegla pri volitvah ogromno večino.

»Irish Free Times« poroča v tej zvezi, da bodo pogajanja za novo koalicijo, ki so se vršila v zadnjem tednu 1932. leta, povzročila preobrat, ki bo otvoril novo dobo v političnem življenju svobodne irske države.

Roosevelt postavlja program

Pariz, 1. januarja. AA. »Le Matin« poroča, da je novoizvoljeni predsednik Zedinjenih držav Roosevelt postal navaden državljan in da bo to ostal do 4. marca. Nedavno tega je namreč odločil guvernersko mesto v Newyorku in ga odstopil svojemu namestniku Lehmannu. Roosevelt bo odšel februarja meseca na kratek oddih v tropično morje. Na tem potu namerava v miru sestaviti program politike, ki jo bo izvajal kot predsednik Zedinjenih držav. Roosevelt sedaj intenzivno proučuje ustrojstvo zvezne uprave. Nato bo razmišljal o sestavi svoje vlade. Glavne posvete o tem vprašanju bo imel z izvoljenim podpredsednikom Zedinjenih držav Garnerjem. Na teh sestankih se bosta razgovarjala najprej o proračunskih in drugih ameriških vprašanjih, nato pa se bosta dotaknila tudi mednarodnih vprašanj, zlasti vojnih dolgov.

Smrtna žrtev streljanja v Sofiji

Sofija, 1. jan. Z. Včeraj je umrl Simeon Neitmov, urednik Macedonije, za ranami, ki jih je dobil ob priliki streljanja pred sofijskim kraljevim dvorom. Prenesli so ga danes dopoldne v cerkev sv. Sofije. Pogreb bo v sredo.

Sneg v Italiji

Milan, 1. jan. Z. V Lombardiji je padlo mnogo snega. Milan in Genova sta pod debelim plaščem snega.

Vlomilci iz boljše družbe

Bukarešta, 1. januarja. AA. Preiskovalni sodnik vodi preiskavo v aferi, ki je zbudila splošno senzacijo in v katero je zapletenih več članov visoke romunske družbe. Policija je namreč dosegla, da je skupina mladih dijakov iz te družbe ustanovila vlomilsko tolpo, ki je kradla in izvršila mnogo vlomov v Bukarešti. Vlomilce je policija zasedla, ko so skušali vdreti v stanovanje nekega profesorja glasbe. Ker pripadajo vlomilci najvišji romunski družbi, varujejo oblasti o tej aferi še strogo tajnost.

Položnice smo priložili današnji celotni nakladni lista. Cenjene naročnike vabimo, da čimprej obnove vsaj delno naročnino: celoletno 50 Din, polletno 26 Din, četrtletno 13 Din, mesečno 5 Din.

Avstrijski kmetje demonstrirajo

Dunaj, 1. januarja. tg. V štajerskem mestecu Vorau so se ponavljale v zadnjih dneh demonstracije kmetov. V okoliški vasi Rehberg so zarobili kmetkega posestnika, ker ni plačal bolniških zavarovalnin za svoje posle. Ko je prišel sodni organ, ga je kmet pretepel in vrgel na cesto. Oblasti so nato prijele kmeta in tri njegove sosedo, ki so pomagali. Nato je odšlo 100 kmetov v Vorau, ki so hrupno zahtevali, da se aretirani kmetje izpustijo. Posredoval je neki krščansko-socialni deželni poslanec in skušal pomiriti kmete, ki so ga pa naglani, da je moral nemotoma bežati. Oblasti so iz Gradca telefonično poklicale orožniško pomoč. Ker pa so se nemiri še nadaljevali, so poslali iz Gradca tudi oddelke vojaštva. Kmetje napovedujejo, da bodo jutri nastopili še v večjem številu.

Resolucije poljskih in jugoslovanskih časnikarjev

Varšava, 1. januarja. AA. Pat poroča: Jugoslovanski novinarji so ostali včeraj v Zakopanih, tjer jih je sprejelo na postaji več delegacij, predvsem zimsko-sportnega odbora pa je gostom na last priredil kosilo. V zdravici, ki jo je pri tej priliki izrekel predsednik zimsko-sportnega odbora, je med drugim dejal, da so gostje vajeni jugoslovanskega solca in se morajo zdaj ogreti na poljskih srečih. Na zdravico je v imenu gostov odgovoril urednik »Slovenec« dr. Kuhar, ki je naglasil, da so bili južni Slovani v srednjem veku prednja straža krščanstva, ter pripomnil, da imajo Poljaki zdaj podobno nalogo v vzhodni Evropi. Popoldne je redakcijski odbor pripravil tekst resolucije, ki bo predložena sklepni seji poljsko-jugoslovanske antante tiska.

Varšava, 1. januarja. AA. Pat poroča iz Zakopanov: Včeraj so poljski in jugoslovanski časnikarji, vključeni v poljsko-jugoslovanski antanti tiska, napravili izlet s sanmi v Košćelsko dolino. Nato so jugoslovanski gostje prisostvovali konjskim dirkam.

Na drugi seji sedanje konferencie, ki je bila

pod predsedstvom Poljaka Gielzinskega, so bila soglasno sprejeta poročila dnevnega reda. S konferencie so bile poslano udanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Jugoslavije, predsedniku poljske republike, jugoslovanskemu zunanjemu ministru in poljskemu zunanjemu ministru. Nato so bile sprejete resolucije, ki jih je pet. Prva resolucija govori o moralni razorožitvi in o sklicanju konferencie mednarodnih časnikarskih strokovnjakov. Druga resolucija predlaga ureditev trajne poročevalske službe med jugoslovanskimi in poljskim narodnim odborom poljsko-jugoslovanske antante tiska. Tretja resolucija govori o delu pripravljatelja odbora za gospodarska vprašanja, četrta o vzajemnem sodelovanju pri turško-prometni in sportni propagandi, peta pa o olajšavah za poljske in jugoslovanske novinarje na železnih obeh držav.

Zvečer je bil banket, ki je trajal dolgo v noč. Poljski in jugoslovanski časnikarji so vzajemno proslavili novo leto. Pri prosti zabavi so Poljaki svojim gostom pokazali poljske narodne igre iz raznih poljskih krajev.

Lepa in topla novoletna nedelja

Ljubljana, 1. jan. 1933

Če bo vsak dan v letu 1933 tak, kakor je bil današnji prvi, bomo zelo zadovoljni. Če pa bodo zlasti vse nedelje v letu take, kakor je bila prva letošnja, bodo zadovoljni v prvi vrsti izletniki ter vsi prijatelji tujkega prometa vobče. V nasprotju s mrzlimi dnevi, ki smo jih preživljali malone ves december, je bilo danes v Ljubljani toplo in solnčno, da so nekateri odložili celo suknje. To ni bila več zimska nedelja, bil je pravi pomladanski dan, ki jih navadno doživljamo šele okrog Velike noči.

Zal pa niso bile ceste in ulice take, kakor jih vidimo »pomladi«. V zadnjih dneh zapadel sneg se je topil na vseh koncih in krajih ter puštal seveda povsod same neprijetne posledice. Po cestah so stale mlakuže in blato, po nekaterih hodnikih je nastala neprijetna brozga; v takem vremenu je znano, da ne drži noben čevlji. Zato seveda na cestah kljub toploti in solncu ni bilo toliko ljudi, kakor bi kdo mislil. Pač pa je v soboto popoldne in danes zjutraj odhitelo na Gorenjsko par sto navdušenih smučarjev, da dožive svoj letošnji krst na belih poljanah. Kakor pa izgleda, niso imeli sreče s smučmi, ker sneg za smuko ni bil ravno preveč pripraven.

Silvestrovanje tu in tam.

Silvestrovalo se je v Ljubljani v soboto zvečer na vseh koncih in krajih. Pri toliki konkurenci so seveda vsi predredili tekmovali med seboj, kdo bo sestavljal lepši in pestrejši program. Lahko rečemo, da je bil izmed najdostojnejših in najlepših brez dvoma Silvestrov večer pjevskega društva »Ljubljana« v vseh dvoranah Unione. Vse večer je vneto igrala delavska godba »Zarja« pod vodstvom g. Franceta Dolinarja, vmes pa je pel mešani zbor »Ljubljane« pod vodstvom pevovodje g. dr. Antona Dolinarja. Vse večer so posebno poživili siljajni kupletji g. Naceta Brandstätterja ter šaljivi nastopi našega znanega šaljivca g. Novaka. Oba sta bila za vsak nastop posebej deležna hvaležnega priznanja navdušenega občinstva. Umetniški program sta lepo in vsestransko zadovoljivo izpopol-

nila s svojimi solospeli gđ. Štefka Korenčanova in g. Jože Likovič. Razen tega je sodeloval na tem večeru tudi znani radio kvartet, ki je zapel par lepih narodnih pesmi, v stranskih prostorih pa je igral priznani salonski kvintet. Z eno besedo: bil je lep večer... Velika unionska dvorana in vsi stranski prostori so bili popolnoma zasedeni. Prišlo je tudi veliko ljudi z dežele. Da je večer tako lepo uspel, ima največji zaslug g. predsednik »Ljubljane« Rado Sturm in pa gospodar g. Pepe Lončar, ki je s priznano spretnostjo s svojima pomočnicama vodil kavarino in kar zraven spada.

Pri »Mikliču« v kletnih prostorih je bil Silvestrov večer »Krkce«, ki je bil tudi dobro obiskan.

Pa v gledališču.

Na svoj način je praznovalo Silvestrov večer tudi Narodno gledališče. V dramo so igrali znano veseligr »Utopljenec«, ki je številno občinstvo dobro zabavalo. Originalen kuplet na ljubljanske gledališke »prijatelje« je zapel g. Kralj. Zaradi silvestrovanja so pričeli v dramo »predstavo šele ob devetih, v operi pa z »Belim konjkom« ob pol devetih. Opera je bila nabasano polna; o polnoči so pogasili vse luči ter je najmanjši in najmlajši izmed igralcev voščil vsem prisotnim veselo in srečno novo leto.

Opera je dobro odrezala tudi danes popoldne, ko so prvič v sezoni vpriporili Puccinijev »Madame Butterfly«. Hika je bila razmeroma dobro zasedena, prav tako drama, kjer so ponavljali Golljevo otroško igro »Srce igračke«.

Razstava v Jakopičevem paviljonu.

Umetniška razstava, ki jo je priredila »Krkca« in je bila v Jakopičevem paviljonu odprta že ves december, so hoteli danes zaključiti. Obisk pa je bil danes na razstavi tako številan, da so prireditelji na željo nekaterih obiskovalcev sklenili razstavo podaljšati do Treh kraljev. Razstava je odprta vsak dan od 10 dopoldne do 4 popoldne. JbjuDZotb.z-nvoethj bfa

Novoletnica v Rokodelskem domu

Ljubljana, 1. januarja.

Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov je ostalo zvesto svoji že zastitljivi tradiciji in je priredilo lep novoletni večer na svojem odru. Ob razprodanih dvoranah je uprizorilo v tej sezoni že sedmo predstavo, in sicer se je postavilo to pot z eno najlepših ljudskih iger, s »Čvrčkom za pečico«, ki ga je po povesti slovitega Dickensa dramatičiral v treh dejanjih Ludovic de Franceschini in ga je prevedel dr. Ivo Sorli. Občinstvo je z zanimanjem sledilo poteku igre in se uživalo v božično razpoloženje, ki ga diha življenje v domu voznika Johna in njegove ženske Dodke s čvrčkom, ki simbolizira s čirikanjem »čvrč«, s molkom pa naznanja, da se bliža družinska vihra, ki jo povzroči s svojo dobroto Dodka, ko plete niti, da bi pripravila ubogemu Calebui in njegovi slepi hčerki ob povračilu njegovega sina Edvarda iz Amerike lep božični večer. Res ga doživlja, trdemu trgovcu Tackletonu kljub poročni pogati in njegovim hujšim prepričevam poroko z Majo, ki jo dobi njen prvi fant Edvard. Vloge so bile prav srečno razdeljene in so se v režiji g. R. Gananija kar vsi igralci prav lepo postavili. Vsek se je tako naravno življenje v svojo vlogo, da bi človek skoraj pozabil, da gleda igro, ako ne bi bil odznanje nekoliko pretesen. V ono lepo zgodbo o Dodkah je iz ozadja sanjala pesem gosli, da je ubranost tihe sreče tako kar prehajala v srečo vseh.

Po prvem dejnju je spregovoril društveni predsednik gospod kanonik Stroj, ki je v izbranih besedah voščil vsem novo leto ter porabil to priliko, da je pokazal pomen rokodelskega društva in v glavnih oblikih delo, ki ga vrši društvo že čez tri četrti stoletja. Ob njegovih besedah je pač marsikdo pogledal po dvoranah, da bi med množico ugotovil, kakšni krogi znajo upoštevati blagodejno in koristno delovanje društva. Ugotovili je pa moral, da jih mnogo, mnogo manjka, ki bi morali v dobi katoliške akcije pokazati v društvu, da znajo ceniti njegov pomen in njegovo delo! Omalovaževanje res ni na mestu. Če nam imponira svet tam zunaj, zakaj se ne bi vrgli na tla tudi ob vsesplošnem zanimanju, ki ga kaže rokodelskim društvom, katere so prav v našem času, prevračajočem vse vrednote, potrebna v dobro posamezniku, narodu in državi!

Kdor se doleže se nisi zanimal za društvo rokodelskih pomočnikov, posveti mu v prihodnje svojo pozornost! Lepo priliko za to boš imel že na svetih Treh kraljev dan, ko bo ob potih popoldne društvo ponovilo »Čvrčka za pečico«.

— Pri blede silvorumenkasti barvi kože, utrujenosti oči, slabem počutku, zmanjšani moči za delo, žalostnem razpoloženju, težkih sanjah, bolečinah v želodcu, pritisku krvi v glavi in strahu pred boleznijo se svetuje, da se skozi nekaj dni zjutraj na tešče pije čaša naravne »Franz-Josef« grenčice. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josef« voda največ radi tega, ker na mil način odstranja vzroke mnogih bolezenskih pojavov. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Pomelajmo vsak pred svojim pragom

(S koroške državne meje.)

Nemško nacionalistično časopisje na Koroškem se ne more dovolj zadržati nad obema žalostnima dogodkoma, ki sta se pripetila ob koroški državni meji. Dogodke namenoma izrabljajo za hujšanje proti Jugoslaviji. Obenem pa s svojimi hujšajočim pisanjem hočejo zadati tudi udarec kulturni in narodni skupnosti koroških in izvenkoroških Slovencev. Če pa je niško »kulturni smot« na Belšaku razpravljal o žalostnem slučaju Pečnikovca sina, ki je bil ustreljen pri prehodu meje, zalaj ne pišejo tudi o kulturnem škandalu, ki se je izvršil v Pliberku? Ali to ni kulturna sramota, če trije nemški pliberški »purčari« opijani slovensko dekle, jo »zlorabijo, jo slečejo in vržejo na stončnice, tako da dekle vsled poškodb umrje? Na pokopališču v Libuša počiva ta žrtev pliberške kulturne sramote.

Smrtna žel. nesreča v Št. Vidu nad Ljubljano

Ljubljana, 1. jan. 1933.

Sinoči ob 18. 15 je bila ljubljanska reševalna postaja poklicana v Vižmarje, kjer je povozil vlak Podobnika Henrika, mizarkega pomočnika iz Podgorja pri Št. Vidu. Kako je prišlo do nesreče, je docela nepojasnjeno. Podobnik je imel hude rane na glavi ter je izginil na poti v bolnišnico.

Plui

Uboj v Starošineh. V zvezi z ubojem, izvršenim nad Jožefom Peskom v Starošineh je orožništvo aretiralo 24 letnega Antona P. 33 letnega Alojzija G., oba iz Prepolja in Franca M. iz Starošinec, ker so na sumu, da so priredili pokojnemu Jožefu Pesku smrtonosne rane. Aretirance so spravili v zapore okrajnega sodišča v Plju.

Zalogo... Aretirani je bil Ivan L. iz Sakuška, ker so pri hišni preiskavi na njegovem stanovanju našli večjo zalogo predmetov, ki so bili ukradeni pri raznih kmetih v vasi Bolehnečice pri Sv. Jurju ob Ščavnici. Spravili so ga v zapore v Plju. Orožništvo zasleduje tudi neko drugo osebo, ki je v zvezi s temi tatvinami, ki se pa skriva.

Gledališka predstava. Bralno društvo v Podvinčih priredi v petek, dne 6. januarja ob 15 v mestnem gledališču mislonsko igro »Iz smrti v življenje«. Ob tej priliki nastopi zopet zbor deklet, nakar sledi sklepna slika »Pastirski ob jaslicah«. Ker so člani tega društva že pri dosedanjih nastopih pokazali, da izborno obvladajo svoje vloge, pričakujemo, da bo tudi ta predstava, ki jo vodi p. Konstantin, dosegla svoj namen.

Tedensko složno požarne branbe od 1.—8. t. m. ima drugi vod, druga desetica in sicer četo vodja Franc Breznik in desetnik Ignac Vauda. Reševalna služba: šofer Herbert Schönlaub, desetnik Vinko Zajšek, od moštva Ferdo Menih in Anton Kuhar.

Zagreb, 1. jan. 2. Danes se je vršila finalna juvalorska tekma med Gradjskim in Ilaskom, ki je končala 6:0 za Gradjskega.

NEDELJSKI SPORT

Slovan : Vojaški team 5:3 (3:1)

Slava kolesar. bataljona

Ljubljana, 1. januarja 1933.

Kot prvi par sta nastopili moštvi Slovana in vojaštva. Ta tekma je bila izven turnirja, ki je prišla na program namesto za turnir določene in objavljene tekme med Slovanom in Korolanom. Obe moštvi sta se borili fair in sta nam predvedli še dokaj lepo igro. Slovan je bil sicer v premoči in je zaslužen zmagal, vendar rezultat ne odgovarja povsem poteku igre. Kajti vojaško moštvo je igralo lep kombinacijski nogomet, le premalo so streljali na gol. Imeli so pa tudi precejšnjo smolo pred nasprotnikovim golom, ker je šla zaga parkrat tik nad golovo prečko, ali se je celo zadela ob njo. Najslabša točka v vojaškem moštvi je bil golman. Na njegov račun gre najmanj polovica golov. Branilec sta pridno delala in rešila marsikako nevarno situacijo. Krileci so bili uspešni, istotako napad; le pred golom je preveč kombiniral, namesto da bi streljal.

Slovan je bil v lahni premoči, vendar je naletel v vojaškem moštvi na prav resnega nasprotnika. Golman in ožja obramba so bili neredkokrat prezašeni in jih je iz kočljivih situacij rešila parkrat samo izredna smola nasprotnega napadalnega kvinteta. Vratar je pa daleko prekašal svojega druga v nasprotnem svetilu. Halfo so pomagali z istim uspehom obrambi kakor napadu. Napad ni povsem zadovoljil, je pa nekoliko preterel nasprotnikovo mrežo. Rezultat — kakor že omenjeno — ne odgovarja povsem poteku igre, in bi bila Slovanova zmaga z manjšo gol-diferenco bolj na mestu.

Sodil je g. Ehrlich.

Hermes : Grafika 8:1 (5:1)

Takoj po tej tekmi se pojavita moštvi Hermesa in Grafike ter se predstavita g. Globelniku, ki je vodil tekmo namesto zvez. sodnika. Ta tekma pa ni nudila tega, kar so vsi prijatelji nogometa pričakovali in kar se je obetalo. Kajti Grafika je popolnoma odgovajala, zlasti v drugem polčasu, ko je igrala docela podrejen vlogi. Prvi polčas je še nekam šlo, v drugi polovici so pa igrali samo na eni polovici igrišča, in sicer pred vratni Grafiko. Z eno besedo: Hermes je bil ves v napadu, Grafika pa v obrambi. Nikakor se ni mogla otresti stalnega obganja Hermesanov, ki so venomer pošiljali bombe proti голу Grafike. Popustljivost nekaterih igralcev Grafike je bila proti koncu tekme tolikšna, da igro že ni bilo več smatrati za resno. Povrh tega so se pa zaradi izredno razmočenega terena in precejšnjih mlak, zlasti pred golom, odigravale včasih take scene, da je igra precej izgubila na svojem sicer resnem značaju. Zmaga Hermesa je popolnoma zaslužena in tudi odgovarja poteku igre. Grafika se je morala zadovoljiti samo z enim golom in še ta je padel iz 11 metrovke.

Igra je potekala takole: Prvi udarec ima Grafika, ki napada s precejšnjim elanom in kmalu izsili kornar proti Hermesu, ki ga pa ne izrabi. Takoj nato prevzame vodstvo Hermesa, močno napada in že v par minutah postavi 1:0 za svoje barve. Zaradi svojih stalnih napadov tudi on izsili kornar proti Grafiki, a ga tudi ne izrabi. Tudi ponovni kornar ne prinese Hermesu nobenega uspeha. Po krivdi golmana od Grafike pošlje Hermes že drugič žogo v njeno mrežo in postavi 2:0. Kmalu nato sledita dva kornarja proti Grafiki in drugi ustvari nevarno situacijo, ki jo pa Hermes zastrelja. Zaradi stalne premoči Hermesanov ima ožja obramba in krilska vrsta Grafike polno dela. Ko pride Grafika pred Hermesov gol, izsili kornar, ki je rodil 11 metrovko in katero spremeni Grafika v častni gol. Stanje 2:1 za Hermesa. Grafika zastrelja nato krasno pozicijo. Igra postane izenačena. Še en kornar proti Grafiki brez haske. nakar postavi Hermes s krasnim strelom na gol 3:1 v svojo korist. Kmalu sledi še en lep strel in stanje se spremeni v 4:1 za Hermesa. Par trenutkov nato zaključil Hermes prvi polčas s 5:1.

V drugem polčasu začne Hermes in že obliči žoga v mreži Grafike. Stanje 6:1. Od tedaj se igra samo pred golom Grafike. Hermes vohemen napad in zastrelja nad vse zrele pozicije. Najbolj škoda je bilo šans, ki so bile zastreljene iz 2-3 m pred golom. Hermes polisne celotno Grafiko v obrambo. Iz tega se je izcimil kornar in nato ponovni kornar, ki ga pošlje Hermesov napad v avt. Grafika se ne more otresti Hermesovega napada. Ko se ji končno vendar posreči priti v bližino nasprotnikovega gola, pa ji že razbijejo vsako akcijo Hermesovi branileci. Toda težje boje se takoj prenese pred gol Grafike in Hermes strelja 3 m pred golom čez prečko. Zopet dva kornarja proti Grafiki, ki stanja ne spremenita. Kmalu nato postavi Hermes 7:1 in z diktrirano 11 metrovko končno stanje 8:1 v svojo korist. Nato sledijo še trije kornarji, in sicer dva proti Grafiki ter eden proti Hermesu in sodnik odžviža tekmo.

Sodil je g. Globelnik zadovoljivo.

Turnir za brezposelne nogometaše

Ljubljana, 1. januarja.

V današnjem turnirju za brezposelne igralce sta nastopila samo Hermes in Grafika, dočim je napovedana tekma med Slovanom in Korolanom odpadla. Mesto te je bila na programu tekma med Slovanom in vojaškim teamom. Pri prvem in drugem paru sta sodila neizpraznjena sodnika, ker so se zvezni sodniki vsled znanih sklepov zadnje skupščine nogometne zveze odtegnili sodelovanju. Tretja slaba stran današnjega kola pa je bil izredno moker teren, ki ni dopuščal lepe igre. Če pričljemo k temu še majhno udeležbo, moramo reči, da današnje kolo ni uspelo in da ves turnir — kakor smo že ob začetku omenili — ne bo dosegel svojega namena. Le eno pozitivno stran — ki ji pa moramo odkazati najvažnejše mesto v tej sportni panogi — bo pa to tekmovalje doseglo, namreč to, da se obdržijo igralci v kondiciji zlasti v onih zimskih mesecih, ko običajno pri nas nogomet počiva. No in s tem bodo organizatorji tega turnirja tudi lahko zadovoljni.

Smučarski tečaj

Jezerko, 1. jan.

Smučarski tečaj na Jezerškem je odprt. Trenutno imo 17 udeležencev. Snega v Ravenski koči (na Anclova) za vezbanje dovolj, najboljši kakovosti, izvršeni sredi na stari podlagi. Vremena nikar ne sodite po razmerah v Ljubljani.

Vse, ki so ob ljubljanskem jugu »scagali«, vabimo, naj se čimprej pripeljejo za nami.

Belgrad, 1. jan. 2. Danes je bila na igrišču Jugoslavije nogometna tekma med Baskom in Jugoslavijo, ki je končala z neodločnim rezultatom 2:2.

V sestavu vojnih edinic, ki jih združuje v Sloveniji Dravska divizija, je tudi kolesarski bataljon, ki je nastanjen v Ljubljani v vojašnici Vojvode Mišiča. Kolesarski bataljon je danes na svečan način proslavil svojo slavo, ki se je pričela dopoldne ob 11 na dvorišču vojašnice Vojvode Mišiča.

Slavnosti se je udeležil divizionar g. general Cukavac v spremstvu komandanta mesta g. generala Popoviča. Na dvorišču vojašnice je bil ob prihodu generalov že postrojen ves kolesarski bataljon pod vodstvom komandanta podpolkovnika Jakliča in oficirjev. Prisotna je bila tudi godba Dravske divizije, ki je vso slavnost poživila s koračnicami in državno himno.

Verske obrede sta opravila katoliški duhovnik ter verskoslavni prota, ki je načel tudi pripravljani kolač. Po obredih je vojakom spregovoril komandant podpolkovnik Jaklič, pozivajoč jih tudi v naprej k zvestobi do domovine in kralja. Navajal je, da je to prva slava, ki jo kolesarski bataljon slavi v spomin na dan, ko je bil ustanovljen. Vojski so nato na njegov poziv trikrat zaklicali: živel kralj!

Po izvršenem nagovoru je kolesarski bataljon napravil mimohod pred divizionarjem in drugimi častniki, ki so se zbrali iz posameznih vojnih edinic ljubljanske garnizije. Prisoten je bil tudi policijski direktor Kerševan, mestni župan dr. Puc ter mnogo drugega povabljenega občinstva, ki ga je potem povabil komandant podpolkovnik Jaklič na mal prihrizek v vojašnico. Gostje so se med našimi častniki in vojski, ki so z vso ljubeznivostjo in postrežljivostjo postregli vsakomur, počutili prav dobro, prijetno in prisrečno. Vsi povabljeni gostje so čestitali komandantu Jakliču k slavi bataljona.

Vhod v vojašnico Vojvode Mišiča je bil seveda zaradi slavnosti lepo okrašen z zelenjem in državnimi zastavami, na ulici pred vrati pa sta stali dve strojnici in dva vojaka v paradi. — Popoldne se je v vojašnici vršila domača zabava ter so bili vsi vojski kolesarskega bataljona obdarovani in postreženi z boljšo hrano, kakor jo prejema sicer vsak dan.

Amerika grob duha

Znani francoski publicist Henri Kerillis priobčjuje v »Echo de Paris« zanimiv esej o duhovnem življenju v Ameriki, ki jo je temeljito proučil. Združene države, tako se glasi rezultat njegovih dolgih opazovanj, so postale »veliko pokopališče duhovnih vrednot«. Po zadnjem štetju šteje Amerika 50 milijonov ljudi, ki so se priglasili za brezverce, 32 milijonov protestantov, 18 milijonov katolikov in 4 milijone židov. Če vpoštevamo, da je med protestanti in židi gotovo dobra polovica popolnih indiferentnežev, katerih pa tudi med katoliki ne manjka, potem si lahko predstavljamo, kako žalostno sliko najujo danes Združene države v verskem oziru.

Kakor povsod, tako se tudi v Severni Ameriki valuje modernega brezboštva in materializma najbolj uspešno ustavlja katolicizem. Številno indiferečnežev je med katoliki relativno najmanjše in tudi z golega številskega stališča katolicizem, ki predstavlja vero pretežnega dela imigrantov najplodovitejših evropskih narodov, napreduje. Večje pomena pa je, da se katolicizem čedalje bolj uveljavlja kot vodilna duhovna sila med onimi, ki še niso izgubili vere v transcendentnost, odjema-joč teren protestantovskemu puritanizmu, ki je v prošlih stoletjih imel spiritualno vodstvo v Ameriki. Drastično pravi Kerillis, da je veličasten prizor, kako »vera tujece, vera delavskih mas, vera metoikov zavzema vedno več mesta v onih arcih, katerih ni mogel zadovoljiti protestantizem, ki ni zdrazil intelektualne in moralne revolucije visokokapitalističnega veka.« Če abstrahiramo od destava, da katolicizem ne osvaja vsega terena, ki ga protestantizem izgublja, ker se večina versko razočaranih vrže v naročje plutokracičnemu ali proletarskemu ateizmu, moremo reči, da igra danes katolicizem v Ameriki vlogo, ki je podobna vlogi prvobitnega krščanstva v rimskem imperiju. Zanimivo je tudi, da se h katolicizmu v Ameriki ne obračajo v toliki meri takozvani vsi krogi, ampak, kakor v starem Rimu, takozvana »sodrga« po predmetih, bolnišnicah in ječah. Seveda, kar je zajeto od marksizma, to je izgubljeno.

Predvsem propada v Ameriki puritanizem. To je posledica cele vrste vzrokov. Katolicizem je svobodnjak, izenačujoč in demokratičen, puritanizem pa je aristokracična vera. Stare pobožne puritanske dame v Ameriki so popolnoma prepričane, da bodo tudi v raju zasedale prva mesta v foteljih blizu orkestra. Puritanizem je vera plutokracije, ki se pod navalom gladnih mas ruši. Moralni rigorizem puritanizma tudi nasprotuje zdravi naravi. Če se puritanizem v Ameriki še drži, je vzrok v tem, da bolj odgovarja ideji izvoljenosti ameriške vlada, če rase in kaste nego katolicizem, ki se smatra kot »plebejska vera«. Če bi bila orientacija odločilnih katoliških krogov v Ameriki tako radikalno socialna, kot je danes, že pred dvemi ali tremi desetletji, bi katolicizem v Združenih državah morebiti že danes imel hegemonijo duhovnega življenja.

Seveda tako puritanizem kakor katolicizem imata največjega sovražnika v ideji prosperitete, ki je okužila vso Ameriko. Ta prosperiteta, ki se danes naglo ruši, je povzročila, da povprečni moderni Amerikanec nima nobene potrebe po veri. Amerikanec živi samo za sedanjost, za svojo komfort, za pridobitev novih bogastev. Preteklost, njene tradicije in običaji imajo zanj ravno tako malo pomena, kakor bodočnost posmrtnega življenja. Nikjer na svetu tako naglo ne pozabijo pokojnikov kakor v Ameriki. Saj skoro niti žalnih znakov več ne nosijo za njimi Kar se teča tiče, je miselnost ameriške plutokracije čisto identična miselnosti komunizma, ki popolnoma odklanja vsak transcendentni svet. Razlika je samo v tem, da so si ruski boljševiki življenjsko-nagonsko ohranili iz krščanske dobe nek religiozen čut za pravico, ki je, v kolikor se tiče socialnih odnosov, ameriškemu protestantizmu popolnoma tuja.

Kerillis absolutno ne veruje v restavracijo puritanizma oziroma protestantstva, čeprav se o Ameriki nikoli ne more reči, kam se bo jutri obrnila. Gospodarski, moralni in socialni debakel ameriškega življenja je tako globok, da vsi poizkusi restavracije na tradicionalni puritanski podlagi pomenjajo le čisto neučinkovito igranje na mode. Le pogledmo, s kakšnimi naivnimi sredstvi skušajo protestantovski pastirji »oživiti« krščansko religioznost: s smešno senzacijnimi naslovi svojih predavanj, kakor je n. pr.: »Ali je vaša religija zmurnjen kredit?«, ali če se po cerkvah vpriporajo čisto posvetni koncerti ali pa kinematografske predstave, da ne govorimo o onih pridigarjih protestantovske vere v Ameriki, ki privabljajo ljudi v svoje templje s takimi religioznimi predmeti, kakor so n. pr. »Umetnost, kako postati dober sportsman...«

Niti v Rusiji ne cvetejo rož'ce

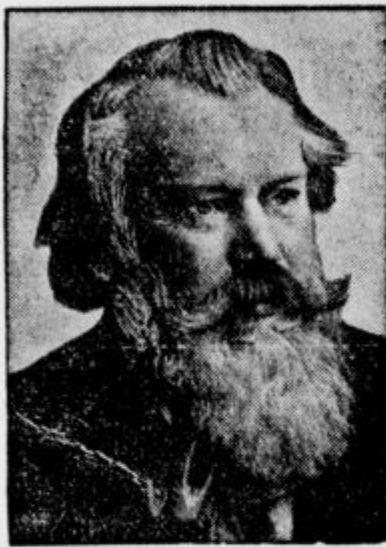
Bralec listov navadno zadnjo stran z oglasi naglo preleti, kakor da bi ne bilo med malimi oglasi zanimivih podatkov, ki so najboljše priče o tekočem življenju mesta in dežele, v kateri list izhaja.

Tako n. pr. dobimo z malih oglasov velikih ruskih dnevnikov precej jasno sliko o gospodarskem in socialnem življenju v Rusiji. Če vzamemo za primer liste iz Moskve, ugotovimo iz oglasov, da vlada tam veliko pomanjkanje stanovanj. Razen nekaterih trgovin na drobno z živili, ni v Rusiji dovoljena zaveza na trgovino. V resnici se kljub temu trgovina vrši, toda tajno iz roke v roko. Tako cvete posebno trgovina s pomočjo oglasov po listih. V leningradskem listu »Krasnaja Gazeta« in v moskovskem »Večernij Moskv«, najdemo dolgo vrsto trgovskih oglasov. V teh so navedene tudi cene predmetov, ki so naprodaj. Ena izmed zadnjih števil »Krasnaja Gazeta« na primer priobčuje tale oglas: »Angleška muška obleka iz koverketa se proda za 1500 rubljev.

Ulica X. Y. št. 24—26, stanovanje 112. Zvonite štirikrat na Maksimova! Obleko si lahko ogledate od 5 do 7 zvečer.« To pomeni, da po uradnem kurzu siame obleka danes v Leningradu 760 ameriških dolarjev. Iz oglasa je dalje razvidno, kako so stanovanja v Leningradu natrpana, saj je rečeno, da je treba zvoniti štirikrat. V istem stanovanju stanujejo razni stanovalci, ki imajo svoja posebna znamenja. Tako je treba za Ivanova zvoniti enkrat, za Petrova dvakrat, za Maksimova štirikrat, za Kovalova šestkrat itd.

Kakor obleka, tako je v Leningradu drago tudi obuvanje. To nam pove drugi oglas v »Krasnaji Gazeti«, ki pravi, da se nizki čevlji prodajo za 200 rubljev. Po uradnem tečaju je to okoli 100 dolarjev. Značilen je tudi oglas v istem listu o klavirju, ki je naprodaj. Oglas pravi: Prodajam stari klavir za 1300 rubljev. Klavir torej stane okoli 650 ameriških dolarjev, to je manj kakor muška obleka.

Radio v tem tednu

V torek zvečer se bo prenašal z Dunaja večer Johanna Brahmsa (1833—1897), slavnega skladatelja simfonij in pesmi. Znan je zlasti po svojem »Nemškem Rekviemu«.

Akademija slepih.

V petek, na krakov, popoldne se bo prenašala iz doma slepih v Počevju akademija slepcev. Ze pri zadnjem prenosu podobne prireditve je postaja prejela obilo priznanj in prošnji, naj se v kratkem priredi kaj podobnega. S tem prenosom bo spet vsem ustrezno. Naj bi ta prireditev v najširših krogih vzbudila sočustvo in sile! Ob njem pa se spet spominjamo svoje zahteve, ki je ne pozabljamo in bomo vedno znova nanjo opozarjali, naj se namreč slepci oprostite takse na aparat.

Koncert ge. Pavle Lovšetove.

Zopet jo bodo slišali! V petek zvečer nam bo odpela naša priljubljena pevka ge. Pavla Lovšetova koncert samih slovenskih narodnih in umetnih pesmi.

Predavanja g. ing. Lupše.

Malo imamo svojih raziskovalcev in svetovnih potnikov. Eden od njih je pa vendarle ing. Lupša, ki se nam od časa do časa, ko se vrne od kake daljše poti, oglasi pred mikrofonom. Veseli smo ga vsakokrat. Ta petek nam bo predaval dvakrat, zjutraj ob 9, popoldne pa ob 17 o svojem potovanju po Zadnji Indiji. To bo imel vnetih poslušalcev!

Koncerti salonskega kvinteta.

Naš salonski kvintet nam bo ta teden nudil celo vrsto koncertov. Kot prvi koncert, ki je vreden naše omembe, se je vršil v nedeljo ob 11 popoldne, to je bila ura Johanna Straussa (1825—1899). Skomponiral je skoraj 500 valčkov in slavne opere »Netopir«, »Cigan baron« itd. Vsega tega ne kaj smo slišali med uro našega salonskega kvinteta. — Naslednji koncert salonskega kvinteta nam bo nudil uro ruske glasbe, za katero si je izbral najrazličnejše skladbe Čajkovskega. Peter Iljič Čajkovskij (1840—1893) je znan po svojih simfonijah, zlasti po petih simfonijah, pa tudi po operah »Evgenij Onegin« in »Pikov dama«. — V torek ob 17.30 bo izvajal uro češke glasbe, za katero si je izbral skladbe Dvorakove. Antonín Dvorak (1841—1904) je eden najprezentativnejših čeških skladateljev, ki je sebe in svoj narod proslavil s svojimi pesmi, pesnjami in simfonijami. — Omenimo naj še Kotelbejovo uro, ki jo kvintet pripravlja za petek ob 11. Znani žanrski angleški pisatelj Kotelbey je zlasti v zadnjem času dosegel zelo veliko slavo in ga tudi mi že dobro poznamo in cenimo. — Preiti seveda ne smemo valčkove ure v četrtek ob 17.30.

Poziv mednarodne radiofonske unije.

Mednarodna radiofonska unija je razposlala sledečo željo: »Ali ne bi mogla evropska radiofonija o božiču prevzeti nalogo, da propagira ideje vesoljnega zблиžanja z oddajo kakšnega oznanila: n. pr. »Mir na zemlji ljudem, ki so dobre volje«, oznanilo, ki naj bi ga spremljalo zvočenje različnih nežel, ki bi si to druga drugo oddajale? Ta pozdrav naj bi izšel bodisi od kake osrednje postaje in bi ga potem njene zvezne postaje prenašale ali pa naj bi ga oddajale posamezne postaje v svojem jeziku.«

V prijetnem zavetju.

Ono pomlad so bile mnoge ptice, ki so priletele iz južnih dežel neprijetno presenečene, ker jih je zajela pojava zima, ki je nastopila po par lepih pomladnih dneh. Tako je bilo v Luki pri Žummu. Ko so tja priletele lastovice, je celi dan snežilo. Ptice, kakih 30 po številu, so si poiskale prenočišče v spalnicah trgovca Frca Gajška. Z velikim veseljem sprejeti ter so srečno prespali noč, zjutraj pa veselo odleteli v prosto naravo.

Seveda, »Vi ste torej edini, ki je preživel katastrofo na morju?« Kake se je pa to zgodilo? — »Zelo enostavno, ponesrečeni parnik je odplul iz pristanišča pred mojimi prihodom.«

Podpis rusko-poljske pogodbe

Slika nam kaže trenutke, ko poljski zunanji minister Beck (v sredi) podpisuje v prisotnosti pruskih in poljskih delegatov v Varšavi pogodbo o nenapadnosti, ki so jo sklenili Prusija in Poljska. Podpis te pogodbe je vzbudil veliko nezadovoljnost v Nemčiji, ki je doslej spretstvo med obema slovanskima državama.

Lipsko moti.

Postaja velikanja Lipsko moti Bukarešto. Zato intervenira Romunija pri nemškem radiju, naj Lipsko svojo valovno dolžino spremeni.

Radio kot reklamno sredstvo.

Neki posestnik v okolici Chikaga je hotel prodati svojo hišo v vrednosti 30.000 dolarjev. Če bi hišo prodal po kakem posredniku, bi moral plačati 1100 dolarjev provizije. Odločil se je za ameriško reklamo: najel je koncert v radiu, ki ga je veljal 750 dolarjev. Dobro je storil, zakaj hišo je srečno prodal. Tudi svojevredstven način reklame.

Nemški duhovnik izgnan iz Belgije

Nedavno so se v Belgiji vršile volitve, katerih se je za manjšinske okraje Eupen in Malmédy z nemškimi prebivalstvom udeležila tudi nemška krščanska socialna stranka. Škof, ki je Belgijec, je izdal na vernike Eupen in Malmédyja poziv, da se vsi udeležijo volitev in glasujejo za belgijsko katoliško narodno stranko. Ta oklic je pa pri nemških vernikih izrazil velik odpor in v tej borbi za pravice manjšinskega-političnega udejstvovanja je bil v prvi vrsti tudi nemški katoliški duhovnik Gillis. Sedaj pa je belgijska vlada nenadoma izgnala duhovnika iz Belgije in slučaj sam dviga obilo prahu v vsem nemškem časopisju. Belgijška vlada je smatrala za potrebno, da izda sledeče pojasnilo: »V zvezi z izgonom duhovnika Gillisa iz Belgije kompetentna mesta izjavljajo, da se je izgnani, namesto da bi ostajal v mejah, ki mu jih nalaga položaj tuja in duhovnika, udeleževal v antibelgijskem smislu in da je zato vlada morala poseči po sredstvu izгона.«

Ali si že poravnal naročnino?

Izdelujejo se najnovejši modeli otroških in igračnih vozičkov, triciklji, razna novejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franko.

Tribuna F.B.L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 191

Citaj »Pon. Slovenec«!

KAR JE RES — JE RESI

Najlepše TISKOVINE, naj bodo že za pisarniško porabo ali pa LITOGRAFIJE ozir. tiskane v BAKROTISKU za reklamne namene, prav tako tudi KLISEJE za naše oglase nam dobavi

JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI

Izvršitev je prvovrstna, material brezhiben, cene so umerjene, dobava točna. Telefon 2992

Mlinar!
Rt. prosa. ajde in letmes kapite nasicele pri
A. VOLK, LJUBLJANA
Veletrgovina žita in moka
Resljeva cesta 44

Družabnika
sprejme renomirana tovarna trikotaje, ki bi sodelovali, toda ne z večjo vsoto denarja. Ponudbe pod »Zasiğurana prihodnost« št. 18.456 na upravo »Slovenca«.

Avtomobile in zrakoplove omenja v svojih spisih de frančiškan Roger Bacon, ki je bil rojen leta 1214. in umrl leta 1294.

Ogleite si

zalogo moških klobukov. Krasna izbira, nizke cene. Preoblikovanje 25—45 D. Franc Bernik, dr. z o. z., Dunajska cesta 14, vhod poleg trgovine Agnola.

Potrti globoke žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naš nad vse ljubljani soprog, ata in stric, gospod

Ivan Bitenc

posestnik

dne 31. decembra, v starosti 71 let, za mučno in dolgotrajno boleznijo, previden s tolažili svete vere, mirno umrl.

Pogreb nepozabnega se bo vršil v torek, dne 3. januarja ob 2.30 popoldne izpred hiše žalosti v Vodmatski ulici št. 19 na pokopališče sv. Križu.

Moste pri Ljubljani, dne 1. januarja 1933.

ZALUJOČI OSTALI

Ezopov:

Basen

Bilo je na neki švicarski planini. Lepo rejena krava se je pripasla na prijazen polog in v opoldanski vročini legla, zadovoljno prežvekovala in gledala s svojimi velikimi očmi v daljo, ki se je razprostirala pred njo pod lepim južnim nebom. Ni bila dolgo sama. Za njo se prišel dolgoviti osel in ko se je do sita napasel, je začel glasno modrovati, kako bi bilo lepo živeti v prostorni ravnini pod gorami, kjer se križajo na desno in levo bele ceste in ni nikjer klancev in grapastih poti.

Krava je poslušala oslov samogovor in ko je končal, je vstala, oplella z repom okoli sebe ter zamukala oslu: »Čuj, čuj, ko si tako lepo govoril! Kaj praviš, če bi se napotila tja doli v to lepo deželo? Tudi meni se slane cedijo po njej, a sama si ne upam na tako pot.«

Preden je utegnil osel odgovoriti, je prilajal k njima planšarjev pes. Ujel je zadnje besede in je vprašal:

»Kam si ne upaš, krava?«

Krava ni marala odgovoriti, ker se je bala, da bi povedal pes o njeni nameri planšarju, ki bi ji vsa taka poželenja izbil iz glave in vampa ter je očarljiv razgled v prelepe ravni na jugu.

»I, kaj,« se je oglasil nato namesto krave osel, ki ni bil vajen dolgo premišljati, »govorila sva, da bi se gotovo tam doli v tej lepi ravnini

lepše živelo ko tukaj v gorah. Kaj se zdi tebi, ki imaš dober nos!«

Pes je pomislil in ker mu je laskalo, da ga je vprašal osel za svet, se ni maral zameriti in je modro odgovoril: »Nemara imata prav. Poskusiti bi bilo trebalo.«

Po teh pasjih besedah se je krava opogumila. Minil jo je strah pred dolgo potjo in je rekla: »Vesta kaj, jaz grem prva tja doli v one kraje, ker sem največja in se spodobi da mi priznata prednost. Če mi bo v ravnini ugajalo, vaju ne pozabim Bom že našla priliko, da se vrnem, in tedaj vaju vzamem s seboj!«

Osel in pes sta bila zadovoljna in krava je odšla na dolgo pot v oblubljeni deželo.

Dan za dnem sta se vračala osel in pes na prijazni polog in gledala v daljo, bi li ne zapazila kje krave, ki bi se vesela vračala, da bi ju vzela s seboj. Minilo je sedem dni in osem dan je začel pes lahki z repom in veselo lajati.

»I, kaj pa ti je?« ga vpraša osel.

»Kaj, kaj? Krava se vrača. Le poglej, kako težko gre tam doli preko one senožezi v breg! Gotovo se je že odvadila klancev in se polenila. No, dobra je pa le, da naju ni pozabila!«

Osel je pogledal, zapazil kravo in je ves vesel zarigal, da bi opozoril prijateljico že oddaleč, kako težko jo čaka.

»Dolgo hodi,« je menil pes, ko krave ni bilo in ni bilo.

»Ne mudi se ji, gotovo počiva!« je odvrnil osel.

»Kaj, če bi ji šel naproti?« je vprašal pes.

»Pa pojdi, ko imaš hitre noge!« je dejal osel in pes se je pognal in izginil med grmičjem.

Osel je čakal in čakal in pod večer je dočkal samo kravo, ki je prišla vsa sestradena, da bi vrgel lahko klobuk skozi njo.

»I, kaj se je pa zgodilo, da si tako mršava? Komaj sem te spoznal. Saj me še s seboj ne boš mogla vzeti?«

»Osel, kar lepo zahvali Boga, da si tu,« mu je odgovorila krava, »in ne želi si nikamor!«

»I, kaj ni lepo tam doli v oni ravnini?« je bil osel radoveden.

»Lepo, lepo, da se Bogu usmili! Izmolži so me in izstradali, da so me bile same kosti in koža. Če bi se mi ne bilo posrečilo uiti, bi prišla še ob kožo in kosti!«

Tako je povedala krava in se začela pasti po sočnem pologu, osel pa je majal z glavo in ni verjel njenim besedam.

»Tudi pes mi ni verjel, ko me je srečal tam doli v bregu, kaj sem se pasla, da bi prišla malo k moči,« je pojasnila krava ter menila, naj počaka, kaj pove pes, ko se vrne.

»Kaj je šel?« je vprašal osel.

»Sam je šel tja doli, da se prepriča, če je res, kar sem mu povedala,« je odgovorila krava in nato hlastno mulila travo in po svoje hvalila Boga, da se je mogla še vrniti v švicarske planine.

Pes je vrnil že tretji dan.

»Joj, joj, joj,« je prilajal, »vse je res, kar je povedala krava. Še huje je. Po vaseh in mestih

sem bil, a nisem drugega slišal, nego da stradajo ko psi, in še sem videl, da nosijo vsi nagobčniki. Vsi, vsi! Ko sem zalajal, ker se mi je zdelo to čudno, so planili nad me, a sem jim le srečno ušel. Hvala Bogu da sem tostran onih kričavih napisov izsledil mladega zajca in se z njim otešal, sicer ne vem, če bi me še kdaj videla. Poginil bi od lakote!«

Tako je povedal pes in odhitel proti stanu.

Osel je zmalaj z glavo, ko ga je krava pomenljivo pogledala, češ, zdaj si slišal.

»Ne ti ne pes nista za lepi svet tam doli! Le povej psu, da sem šel tudi jaz na pot. Če se mi bo bolje godilo kakor vam, bom že sporočil!«

Tako je rekel osel, veselo zarigal in odkopal po kameniti stezi nizdol, ne da bi se mu kaj posebnega mudilo...

Bilo je sredi poletja. Na sočnem pologu je bilo vse po starem, samo zaljubljen par je že nekaj dni šatoril na njem in si postavil anteno ter ob zvočniku poslušal, kaj se godi v daljnem svetu. Krava je debelo pogledala, ko je slišala prvič radio v planini, pes pa je lajal. Nekega dne pa je pes nenadno obmolnil, napel ušesa in s kravo vrgel začudeno poslušal radio, zakaj v njem se je oglasil prijatelj osel, ki je naznanjal vesoljnemu svetu: »Eia, eia, alala — m'hanno fatto podesta!« (Živel fašizem — imenovali so me za občinskega načelnika!)

Pes je ob tej novici stremel in ni vedel, kaj naj zalaja, krava pa se je tedaj prvič nasmejala. Poslej nikdar več nista slišala osla in pes je sklepal, da nosi nagobčnik...